

Рис.1. Шести кольорове зображення РПГ-22 «НЕТТО» отримано під час сканування рентгенотелевізійною системою NUCTECH Series CX100100TI

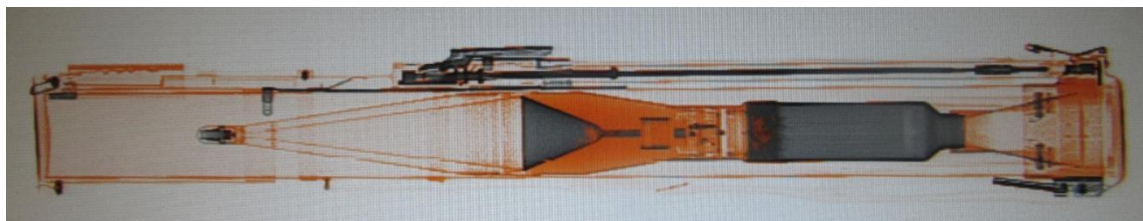

Рис.2. Трьох кольорове зображення РПГ-22 «НЕТТО» отримано під час сканування рентгенотелевізійною системою NUCTECH Series CX100100TI

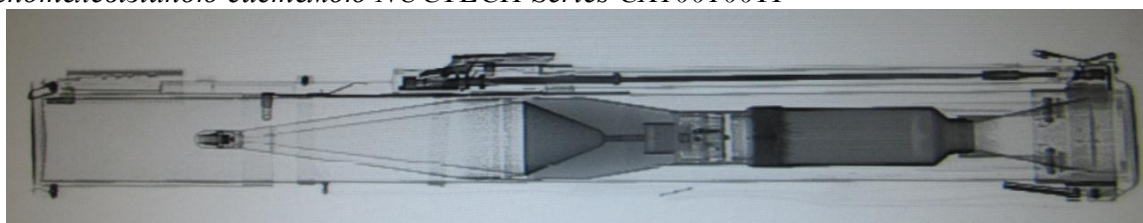

Рис.3. Двох кольорове зображення (пошук ініціюючих ВР «Чорний квадрат Малевича») зображення РПГ-22 «НЕТТО» отримано під час сканування рентгенотелевізійною системою NUCTECH Series CX100100TI

Список використаних джерел

1. Методика комплексного дослідження вибухових пристроїв, вибухових речовин і слідів вибуху / [Прохоров-Лукін Г. В., Пащенко В. І., Биков В. І. та ін.] – К. : ТОВ «Еліт Прінт», 2011. – 216 с. : іл.
2. Експертний огляд, розрядження, транспортування та знищення вибухових пристроїв і речовин [Текст]: довідково-методичний посібник / Пащенко В. І., Свистунов О. Я., Хомко Р. Л.; УВПД ГШ МВС України. - К., 2009. – 420 с.

*Бурлака Владислав Васильович,
начальник відділу Головного
слідчого управління Національної
поліції України*

**ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ОСВДУВАННЯ
ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ АБО
ВИКРАДЕННЯ ЛЮДИНИ**

Вивчення матеріалів судово-слідчої практики показує, що при захопленні, переміщенні і утриманні потерпілого злочинці при вчиненні злочинів, пов'язаних з незаконним позбавленням волі або викраденням людини, нерідко застосовують до жертви фізичне насильство. При встановленні такого роду фактів виникає закономірна необхідність в огляді потерпілого, який проводився у 26% кримінальних справ даної категорії [1, с. 37]. Ці дані свідчать, що в процесі розслідування незаконного позбавлення волі або викрадення людини оглядові не завжди приділяється належна увага, хоча його результати мають важливе значення не лише для кваліфікації, але і для розкриття й розслідування злочину в цілому.

У кримінальних провадженнях про незаконне позбавлення волі або викрадення людини об'єктами огляду (освідування) в переважній більшості випадків виступали потерпілі (у 78 % вивчених судових рішень), але наявні і випадки коли здійснюється огляд затриманої або підозрюваної особи. Так огляд особи, яку підозрюють в здійсненні незаконного позбавлення волі або викрадення людини, особливо якщо на її тілі є сліди опору або особливі прикмети, про які говорилося у свідченнях потерпілого або свідків, дозволяє об'єктивно перевірити ці свідчення при виявленні винного в здійсненні «неочевидного» злочину та зміцнити доказову базу [5].

У той же час відповідно до статті 241 (Освідування особи) КПК України освідування здійснюється на підставі постанови прокурора та, за необхідності, за участю судово-медичного експерта або лікаря. Відповідно для здійснення ефективного та невідкладного освідування необхідна належна комунікація між слідчим та прокурором. При цьому, на нашу думку, ця норма містить недоліки, оскільки слідчий вимушений в будь-якому випадку отримувати дозвіл прокурора на проведення освідування, а потім пропонувати особі добровільно пройти освідування [3].

У 2020 році вступить в силу Закон України від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» (далі - Закон), метою якого є запровадження інституту кримінальних проступків. Окремими положеннями цього Закону України передбачено здійснення медичного освідування до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань [4].

Відповідно до частини третьої статті 214 (Початок досудового розслідування) КПК України для з'ясування обставин вчинення кримінального проступку до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути: 1) відібрано пояснення; 2) проведено медичне освідування; 3) отримано висновок спеціаліста і знято показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; 4) вилучено знаряддя і засоби вчинення кримінального проступку, речей і документів, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або

які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей.

Стаття 146 КК України відповідно до положень Закону не відноситься до переліку кримінальних проступків, як і більшість злочинів проти волі, честі та гідності особи (розділ III КК України).

Також Законом передбачено доповнення статтею 298-1 (Процесуальні джерела доказів у кримінальних проступках) КПК України, якою передбачається, що процесуальними джерелами доказів у кримінальному провадженні про кримінальні проступки, крім визначених у статті 84 цього Кодексу, також є пояснення осіб, результати медичного освідування, висновок спеціаліста, показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функцію фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.

Статтею 298-2 (Затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок) КПК України в редакції Закону передбачається можливість затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок, передбачений статтею 286-1 (Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції) КК України, з ознаками перебування у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння або перебування під впливом лікарських засобів, що знижують її увагу та швидкість реакції, здійснюється не більше як на три години з обов'язковим доставлянням такої особи до медичного закладу для забезпечення проходження відповідного медичного освідування.

Відповідно до частини другої статті 298 (Особливості початку досудового розслідування у формі дізнання) у редакції Закону досудове розслідування кримінальних проступків (дізнання) здійснюється згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень глави 25 (Особливості досудового розслідування кримінальних проступків) КПК України. Так, відповідно до положень частини другої статті 241 (Освідування особи) КПК України, освідування здійснюється на підставі постанови прокурора. З метою забезпечення можливості своєчасного проведення освідування, у тому числі у нічний час доби, вихідні та святкові дні, вважається доречним надати можливість дізнавачу (слідчому) самостійно здійснювати освідування особи.

Отже, викладе вище свідчить про доцільність перегляду окремих положень регулювання процесуальної форми досудового розслідування кримінальних проступків та злочинів з метою надання можливості під час розслідування злочину, передбаченого стаття 146 КК України, проводити освідування слідчому самостійно за згодою особи, з відповідним подальшим інформування процесуального керівника досудового розслідування.

Список використаних джерел

1. Степанов В.В. Правовые основы и доказательственное значение освидетельствования в уголовном судопроизводстве / В.В. Степанов // Адвокатская практика, 2003. №3. - С. 23 – 28;
2. Расследование похищения человека : [метод. пособие] / А. И. Дворкин, Ю. М. Самойлов, В. Н. Исаенко, А. Ш. Ризаев / науч. ред. А. И. Дворкин. – М. : Приоритет, 2000. – 112 с;
3. Кримінальний процесуальний кодекс України прийнятий Верховною Радою України від 13.04. 2012 №4651-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>;
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19>;
5. Єдиний державний реєстр судових рішень України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <[http // www. court. gov. ua](http://www.court.gov.ua)>.

Буряченко Олеся Анатоліївна,
здобувач ступеня вищої освіти
«магістр» Національної академії
внутрішніх справ

КОНКУРЕНТНА (АЛЬТЕРНАТИВНА) ЕКСПЕРТИЗА В УКРАЇНІ

Змагальність – один із важливих принципів форми судочинства. Вона передбачає таку побудову процесу, за якої сторона обвинувачення і сторона захисту самостійно обстоюючи свої правові позиції, права, свободи і законні інтереси має рівні права в наданні доказів, їхньому дослідженні та доведенні їхньої переконливості перед судом.

Важливим елементом забезпечення принципу змагальності у кримінальному провадженні є реалізація цієї засади у судово-експертній діяльності. На практиці розпочало застосовуватися проведення експертизи недержавних установах незалежними експертами. Такі експертизи отримали назву та статус незалежних (альтернативних) конкурентних експертиз.

Під конкурентним (альтернативними) експертизами, в рамках кримінального провадження, можна розуміти експертне дослідження, до проведення яких залучаються державні й недержавні експертні установи і приватні експерти сторонами кримінального провадження з метою отримання на поставлені питання висновків експертів, заснованих на проведених дослідженнях з використанням спеціальних знань [1].